Συνέντευξη που Δημοσιεύθηκε στο Παράθυρο (Συνέντευξη)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτή η συνέντευξη της ομάδας του Κυπριακού Κινηματικού Αρχείου δημοσιεύθηκε στο Παράθυρο της εφημερίδας Πολίτης τον Ιούνη του 2020.

Περιεχόμενο

Ενα αρχείο για το κυπριακό ριζοσπαστικό κίνημα

Ένας θησαυρός που αποκαλύπτει αφενός την ιστορική ύπαρξη, αφετέρου τις πολύπλευρες εκφάνσεις του ριζοσπαστικού κινήματος στη χώρα μας, είναι προσβάσιμος στο κοινό διαδικτυακά έτσι όπως του αξίζει: ελεύθερα.

Μας μίλησαν για το Αρχείο ο Ζήνωνας και ο Διογένης [ψευδώνυμα], που ξεκίνησαν την προσπάθεια πριν από τέσσερα χρόνια.

Πώς ξεκίνησε η ιδέα για το Κινηματικό Αρχείο;

Διογένης: Το αρχείο ξεκίνησε μια νύχτα του Ιούλη πριν τέσσερα χρόνια σε μια έξοδο για μπίρες στη Φανερωμένη, όταν πάνω σε μια συζήτηση ανακαλύψαμε οι δυο μας ότι έχουμε την ίδια επιθυμία να δράσουμε ώστε να συντηρήσουμε την έντυπη παράδοση του ευρύτερου πολιτικού χώρου στον οποίο κινούμαστε.

Ζήνωνας: Φυσικά υπήρξαν προσωπικές και συλλογικές πρωτοβουλίες για τη δημιουργία αρχείων του ευρύτερου κυπριακού ριζοσπαστικού χώρου στο παρελθόν [π.χ. η βιβλιοθήκη Αγράμματα], αλλά καμία πρωτοβουλία δεν προσπάθησε να δημιουργήσει ένα διαδικτυακό αρχείο. Στον διεθνή χώρο πρότυπά μας ήταν το Μαρξιστικό Αρχείο και η Αναρχική Βιβλιοθήκη, σημαντικά ηλεκτρονικά αρχεία. Δημιουργήσαμε τη σελίδα τον ίδιο χρόνο και ξεκινήσαμε αρχικά με την αρχειοθέτηση του υλικού που βρισκόταν ήδη στην κατοχή μας μέσω των προσωπικών μας αρχείων.

Ποιες είναι οι πηγές σας; Πώς έφτασε στα χέρια σας όλο αυτό το υλικό;

Διογένης: Οι πρώτες πηγές ήταν το προσωπικό αρχείο ενός από τους κύριους συντάκτες και το αρχείο που κληρονόμησε η συλλογικότητα «Συσπείρωση Ατάκτων» από προηγούμενους κοινωνικούς χώρους της Λευκωσίας οι οποίοι είχαν ολοκληρώσει τον κύκλο τους και είχαν εξαφανιστεί από τον κινηματικό χάρτη.

Στην πορεία μάς δόθηκε πρόσβαση και σε άλλα προσωπικά αρχεία, πολλά από τα οποία έκρυβαν θησαυρούς τους οποίους αγνοούσαμε ολοκληρωτικά. Ένα σημαντικό κομμάτι του υλικού, κυρίως της περιόδου από το 2008 και μετά, υπήρχε ήδη διαδικτυακά στις διάφορες σελίδες πολιτικών ομάδων.

Επίσης, κατά καιρούς έχουν επικοινωνήσει διάφορα άτομα μαζί μας για να μας δώσουν υλικό, ενώ

μαζεύουμε και εμείς πολιτικό υλικό που μπορεί να εντοπίσουμε ανά διαστήματα σε πολιτικές κινητοποιήσεις και πολιτικοποιημένους κοινωνικούς χώρους. Κάπου εδώ επιτρέψετέ μας να καλέσουμε όσο κόσμο έχει υλικό που πιστεύει ότι έχει θέση στο Κινηματικό Αρχείο, να επικοινωνήσει μαζί μας στο arxeio@riseup.net.

Το αρχείο είναι σαν μια ανοιχτή πλατφόρμα προσβάσιμη σε όλους, σε αντίθεση με αρχεία είτε αυτού του είδους ή και όχι, που παραμένουν δύσκολα προσβάσιμα. Αντανακλά αυτή η ανοιχτή προσέγγιση κάποια γενικότερη θέση σας;

Διογένης: Ναι, η ελεύθερη διάχυση του υλικού είναι μία από τις πιο βασικές αρχές της προσπάθειας και έχει μεγάλη βαρύτητα σε όλες τις αποφάσεις μας. Ο λόγος που το αρχείο είναι ψηφιακό είναι για να μπορεί να έχει τις πόρτες του πάντα ανοιχτές. Τα «offline» αρχεία, είτε κινηματικά, είτε συλλογές με πιο ευρεία θεματολογία, εξαρτιούνται πάντα από τη διαθεσιμότητα εθελοντών να κρατήσουν έναν χώρο ανοιχτό για το κοινό και να φροντίζουν να εμπλουτίζουν και να συντηρούν τη συλλογή.

Ειδικά για τα κινηματικά αρχεία, δυστυχώς χαρακτηρίζονται από την εφήμερή τους φύση.

Μια χαρακτηριστική επιλογή είναι η εκτεταμένη χρήση ετικετών (tags) με τις απαραίτητες πληροφορίες που πλαισιώνουν το κάθε έργο που αρχειοθετούμε στον χώρο, τον χρόνο, τη θεματολογία και ιδεολογική απαρχή του. Αυτή η προεργασία καθιστά το υλικό όχι απλώς εύκολα προσβάσιμο, αλλά επιτρέπει την εύκολη διασύνδεσή του με το τι προηγήθηκε και το τι συνέβη αργότερα. Χρησιμοποιούμε άλλωστε μια ελεύθερη πλατφόρμα τύπου ηλεκτρονικής εγκυκλοπαίδειας (wiki) που επιτρέπει τις εσωτερικές διασυνδέσεις μεταξύ κειμένων.

Μια άλλη σημαντική επιλογή που υπαγορεύεται από τη θέση μας για ανοιχτότητα είναι η «δέσμευση» ότι μια μέρα, ό,τι έχουμε αρχειοθετήσει θα έχει δακτυλογραφηθεί και θα μεταφραστεί στις τρεις ιστορικά σημαντικές γλώσσες για το ριζοσπαστικό κίνημα της Κύπρου, δηλαδή τα ελληνικά, τα αγγλικά, και τα τουρκικά. Μια αδυναμία που πρέπει να αναγνωρίσουμε είναι ότι το τουρκικό κομμάτι του αρχείου δεν είναι εξίσου αναπτυγμένο, καθώς δεν μιλούμε οι ίδιοι τη γλώσσα. Παρ’ όλα αυτά έχουμε εντοπίσει υλικό στα τουρκικά και ελπίζουμε ότι με τη βοήθεια ομιλητών της γλώσσας θα καταφέρουμε να το αρχειοθετήσουμε.

Τόσο η δακτυλογράφηση όσο και η μετάφραση είναι διαδικασίες που απαιτούν να δώσει κάποιος αρκετό χρόνο, και ευχαριστούμε όσους έχουν προσφέρει ήδη. Και πάλι, θα χαρούμε να ακούσουμε στο arxeio@riseup.net αν κάποιο άτομο ενδιαφέρεται να συνεισφέρει δακτυλογραφώντας ή μεταφράζοντας.

Εδώ να σημειώσουμε ότι όταν ξεκινήσαμε το αρχείο, θεωρούσαμε ότι προτεραιότητά μας είναι το έντυπο υλικό λόγω της ανησυχίας μας για τη φυσική φθορά του. Δυστυχώς μέσα στα τέσσερα χρόνια λειτουργίας, είδαμε πολλές σημαντικές ιστοσελίδες του ριζοσπαστικού χώρου να εξαφανίζονται από το διαδίκτυο. Προσθέσαμε λοιπόν και αυτό το είδος υλικού στις προτεραιότητές μας. Μας ανησυχεί η τάση που βλέπει τον ριζοσπαστικό λόγο [αρκετές φορές μεγάλης έκτασης και εμβάθυνσης] να αναπτύσσεται σε πλατφόρμες εφήμερης επικοινωνίας όπως είναι το facebook. Πρόκειται για πλατφόρμες που δεν προσφέρονται για εύκολη αναζήτηση και μακροχρόνια πρόσβαση, ενώ είναι εξαιρετικά εχθρικές προς τη διαδικασία της αρχειοθέτησης. Ένα σημαντικό κομμάτι της κινηματικής -και όχι μόνο- ιστορίας μάλλον θα είναι μη προσβάσιμο στον μελετητή ακόμα και του κοντινού μέλλοντος.

Ίσως αξίζει να σημειώσουμε ότι το αρχείο είναι ανοιχτό και με μια άλλη σημασία της λέξης. Παρόλο που τόσο οι βασικοί συντάκτες όσο και όσοι βοήθησαν και βοηθούν στην πορεία είναι με κάποιον τρόπο ενεργοί στον ριζοσπαστικό χώρο της Κύπρου, το αρχείο δεν συγκεντρώνεται σε συγκεκριμένη ιδεολογική τάση και δεν παράγει το ίδιο πολιτική. Το υλικό που ήδη έχει ανεβεί είναι συχνά

αντικρουόμενο, και σε κάποιες περιπτώσεις, ειδικά όσον αφορά υλικό των περασμένων δεκαετιών, ίσως και να ξενίζει. Αναπόφευκτα, η θεματολογία του κυπριακού είναι ένα τέτοιο παράδειγμα και μπορεί κάποιος ήδη να βρει σχετικό υλικό στο αρχείο.

Τι μπορούμε να μάθουμε μέσα από το αρχείο για το κυπριακό ριζοσπαστικό κίνημα;

Ζήνωνας: Αρχικά θα ήταν καλό να διευκρινίσουμε πως δεν μπορούμε να μιλούμε για ένα ενοποιημένο κυπριακό ριζοσπαστικό κίνημα, το οποίο μπορεί να εντοπιστεί ιστορικά σε διαφορετικές στιγμές της ανάπτυξης ή ωρίμανσής του, αλλά για διαφορετικούς πολιτικούς χώρους και πολιτικά κινήματα με τις δικές τους αφετηρίες, ιδεολογικές ζυμώσεις, διασπάσεις, πολιτικές πρακτικές και ευρύτερους στόχους και προσδοκίες.

Χρησιμοποιούμε τον όρο «ευρύτερος κυπριακός ριζοσπαστικός χώρος» ως μια ελαστική κατηγορία, έτσι ώστε να μπορούμε να συμπεριλάβουμε υλικό από διαφορετικές ριζοσπαστικές παρατάξεις, ιδεολογικούς χώρους και θεματικές, με βάση πάντα τα τοπικά δρώμενα, ακόμα και αν πολλές φορές οι συλλογικότητες που δημιούργησαν το υλικό είναι αντιφατικές, ή ακόμη και αντίθετες μεταξύ τους. Στόχος μας, ως ομάδα αρχειοθέτησης, είναι να κάνουμε προσβάσιμο παλιό και καινούργιο υλικό, όχι να παράγουμε κάποια ξεκάθαρη πολιτική ή ιδεολογική θέση.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε πως ο ευρύτερος κυπριακός ριζοσπαστικός χώρος έχει παραμείνει εκτός ιστορικής και κοινωνιολογικής καταγραφής [αν και αυτό άρχισε να αλλάζει τα τελευταία χρόνια], καθώς και εκτός της ευρύτερης συλλογικής μνήμης. Επομένως, το πρώτο πράγμα που μπορεί να μάθει κάποια/ος μέσα από το αρχείο, είναι η ίδια η ιστορική ύπαρξη αυτού του ευρύτερου ριζοσπαστικού χώρου, καθώς και οι πολύπλευρες εκφάνσεις του και οι πολλαπλές ιδεολογικές του καταβολές.

Κατ’ επέκταση, η ιστορική καταγραφή αυτού του ευρύτερου πολιτικού χώρου είναι ταυτόχρονα και η καταγραφή ενός σημαντικού κομματιού της εξωκοινοβουλευτικής πολιτικής δραστηριότητας στην Κύπρο, δηλαδή της πολιτικής έξω από τους επίσημους θεσμούς του κράτους. Μέσα από το αρχείο μπορούμε να εντοπίσουμε και να μάθουμε για τους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες του σύντομου και μακρινού παρελθόντος που αναπτύχθηκαν και εξελίχθηκαν εκτός της κυρίαρχης επίσημης πολιτικής σκηνής και των κρατικών δομών, πάντα από τη σκοπιά των συλλογικοτήτων και πρωτοβουλιών που τους διεξήγαγαν.

Μέσα από το αρχείο μπορεί να συγκροτηθεί μια πρώτη γενεαλογία του κυπριακού αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου, από τις πρώτες εκδόσεις του στη Γαλλία και το εκεί οργανωμένο κυπριακό φοιτητικό κίνημα, την Αθήνα και τη Λεμεσό τη δεκαετία του ’80, ώς και τις μετέπειτα πολιτικές ομάδες της Λευκωσίας και της Λεμεσού που εμφανίζονται από τα τέλη της δεκαετίας του ’90. Υπάρχει επίσης αρκετά ενδιαφέρον και αξιοσημείωτο υλικό γύρω από τις συζητήσεις περί κυπριακής ταυτότητας/συνείδησης, καθώς και μια μακρά καταγραφή της ευρύτερης εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς και του οικολογικού κινήματος, συμπεριλαμβανομένων και των προσπαθειών δημιουργίας μιας κοινοβουλευτικής Αριστεράς πέρα από το ΑΚΕΛ.

Φυσικά είμαστε αρκετά μακριά από την ψηφιοποίηση του συνόλου του υλικού των προαναφερόμενων θεματικών, παρ’ όλα αυτά, μπορούμε να πούμε με αυτοπεποίθηση πως το αρχείο μπορεί πλέον να δώσει μία καλή βάση για τη μελλοντική κατανόηση και ιστορική καταγραφή τους.

Τα ριζοσπαστικά κινήματα αναζητούνται συνήθως στο περιθώριο. Στην Κύπρο;

Διογένης: Όσον αφορά την Κύπρο, η δράση στο περιθώριο είναι ίσως πιο χαρακτηριστική. Φυσικά αυτό δεν σημαίνει πως ο ευρύτερος ριζοσπαστικός χώρος και τα διάφορα κοινωνικά κινήματα

παραμένουν αιώνια στο πολιτικό και κοινωνικό περιθώριο. Μπορούμε να αναφέρουμε αρκετά παραδείγματα όπου κομμάτια του ευρύτερου ριζοσπαστικού χώρου και διάφορα κινήματα από τα κάτω επηρέασαν ή αναδύθηκαν στην επιφάνεια του δημόσιου λόγου – όπως η κατάληψη της νεκρής ζώνης το 2011 από το κίνημα Occupy Buffer Zone ως διαμαρτυρία για την παγκόσμια οικονομική κρίση και τη συνεχιζόμενη διαίρεση του νησιού, η αντιφασιστική πορεία που καλέστηκε από την Αντιφασιστική Πρωτοβουλία ενάντια στην πρώτη επίσημη πορεία του ΕΛΑΜ στη Λευκωσία το 2009, καθώς και η πρόσφατη αντιρατσιστική πορεία που καλέστηκε από διάφορες ομάδες και συλλογικότητες για τη συνεχιζόμενη υποχρεωτική κράτηση αιτητών ασύλου στο κέντρο κράτησης Πουρνάρα μέσα σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης.

Άλλα παραδείγματα που μπορούμε να δώσουμε εδώ είναι η Πλατφόρμα Αριστερών για το Ναι κατά την περίοδο του δημοψηφίσματος για το σχέδιο Ανάν, η διεκδίκηση δημόσιου χώρου και η από τα κάτω πολιτικοποίηση από νεολαία στην πλατεία Φανερωμένης από το 2009 μέχρι τουλάχιστον το 2012, η πρώτη διαμαρτυρία κατά του οικονομικού μνημονίου από την ΕΡΑΣ (Επιτροπή για μια Ριζοσπαστική Αριστερή Συσπείρωση) το 2012, καθώς και οι συνεχιζόμενοι αγώνες του οικολογικού κινήματος για την προστασία του περιβάλλοντος και την αποτροπή περιβαλλοντικής αλλοίωσης και καταστροφής σε πολλαπλές περιοχές του νησιού. Η εικόνα δεν είναι μονοδιάστατη και η επίδραση των πολιτικών δράσεων στην ευρύτερη κοινωνία και τον δημόσιο λόγο αλλάζει ανάλογα με τις συγκυρίες και την ιστορική περίοδο. Η κατανόηση όμως του γιατί, καθώς και του πώς, δεν μπορεί παρά να είναι περίπλοκη και πέραν των στόχων του αρχείου.

Καθώς η ψηφιοποίηση του αρχείου το σώζει από τη φθορά του χρόνου και η πρόσβαση σ’ αυτό το διαχέει στον χώρο, ποιες είναι οι προσδοκίες για την αξιοποίησή του;

Διογένης: Συνειδητά αποφασίσαμε ως αρχειοθέτες να κρατήσουμε μια απόσταση από την αξιοποίηση του υλικού πάνω στην ίδια την πλατφόρμα του αρχείου. Χαιρόμαστε όμως όταν βλέπουμε το υλικό που ανεβάσαμε να αποτελεί τη βάση για ακαδημαϊκή έρευνα, κάτι που έχει ήδη οδηγήσει σε μία σειρά από διατριβές, αλλά και σε κινηματική χρήση. Πολλά κείμενα βρήκαν μια νέα ζωή σε καινούργιες εκδόσεις και συλλογές, επειδή το περιεχόμενό τους εξακολουθεί να αγγίζει ζητήματα που απασχολούν τον ριζοσπαστικό χώρο.

Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση, Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Άλλο Υλικό, Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο (Ιστοσελίδα), Δεκαετία 2020-2029, 2020, Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:
https://movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:other:archive:archive_interview1

Last update: **2025/07/15 13:46**